

спроможного рівня, та недоцільно намагатися виготовляти продукцію всупереч економічним показникам. Без сумніву, нові види продукції збільшують конкурентні переваги, але такі проекти є довготривалими і їх здатні реалізувати лише держави зі значним сировинним та людським потенціалом.

Також необхідно зазначити, що реалізація політики імпортозаміщення зачіпає ключові проблеми недостатньої конкурентоспроможності вітчизняної економіки. Імпортозаміщення, що реалізовується як один з елементів економічної стратегії, може бути своєрідним каталізатором для збільшення обсягу виробництва і зростання випуску продукції, як в натуральному, так і у вартісному вираженні. Можна сказати, що стратегія імпортозаміщення більш ефективна при її спрямованості не тільки на внутрішні ринки, а й з подальшою орієнтацією національних виробників на зовнішні ринки.

Перелік використаних джерел:

1. Мовчан А. Криза в кризі: як безробіття тягне економіку на дно. *Forbes*. URL: <http://www.forbes.ru/mneniya/krizis/295267-krizis-v-krizise-kak-bezrobotitsa-tyanet-ekonomiku-na-dno> (дата звернення 24.02.2023).

2. Посібник імпортозаміщення для України. URL: <https://www.geo.gov.ua/wp-content/uploads/presentations/ukr/posibnik-importozamishhennya-dlya-ukraini.pdf> (дата звернення 27.02.2023).

Луцишин Олег

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

SUPTECH TA REGTECH – НОВІ РЕГУЛЯТОРНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ

В усьому світі регулятори фінансових ринків інтенсивно працюють над розробкою та запровадженням SupTech та RegTech-стратегії; формуванням платформ для розробки, тестування та запровадження інструментів та рішень у цих сферах; усіляко підтримують спеціалізовані відділи для їх підтримки та просування.

Такі нововведення є запорукою постійного удосконалення чинної практики та процесів нагляду, основою розширення можливостей та глибини дистанційного моніторингу суб'єктів ринку, гарантією виявлення та попередження потенційних ризиків в діяльності фінансових посередників.

Визначальним чинником успішного та ефективного просування новацій у сфері SupTech та RegTech є тісна співпраця та налагоджена комунікація між усіма учасниками ринку, що є обов'язковою умовою формування спільної позиції щодо використання технологічних рішень у SupTech та RegTech, визначення їх юрисдикції, ролі та пріоритетності.

За умовами Стратегій розвитку фінансового сектору, фінтеху в Україні та Національного банку України до 2025 року однією із ключових цілей є запро-

вадження SupTech та розвиток RegTech в практику функціонування національного фінансового ринку [1].

SupTech та RegTech як нові регуляторні технології у сфері фінансових послуг, що широко використовують ІТ та штучний інтелект для покращення регуляторних процедур, направлені на підвищення ефективності у нормативному моніторингу, відповідності та звітності, систематизації нормативів та процедур, наданні точних та узгоджених трактувань двозначних нормативних актів. Усе це спрямоване на забезпечення вищого рівня якості, надійності та стійкості, а, як наслідок, й досягнення кращих фінансових результатів (рис. 1).

*Рис. 1. Технології в системі нагляду фінансового ринку**

* Побудовано автором на основі [2; 3]

Впродовж останніх років витрати фінансових установ США на комплаєнс становлять понад 17 млрд. дол. США щороку. Все актуальнішими стають запити на моніторинг нормативних змін, кількість яких зростає разом зі збільшенням уваги до звітності та даних фінансових установ, що прямо пропорційно залежать від штрафів за недотримання вимог регуляторної політики. Відтак, усі фахівці прогнозують зростання активності на ринку програмного забезпечення для задоволення потреб у сфері нагляду та регулювання. Його оцінюють у 118 млрд. дол. США [4]. Отже, для ширшого розуміння впливу, коротко проаналізуємо ключові сфери, в яких розвивається RegTech (рис. 2).

Рис. 2. Класифікація інтересів сфери RegTech [5]

По-перше, це сфера фінансових ризиків, що передбачає виявлення потенційних ризиків та загроз, надає інструментарій управління ними для мінімізації негативного впливу на фінансові показники та стабільність. По-друге, це сфера податкового законодавства, де розвиток технологій направлений на моніторинг дотримання податкового законодавства та забезпечення дотримання його норм і вимог до звітності. По-третє, це сфера запобігання фінансовим злочинам, де зусилля спрямовані на боротьбу з відмиванням грошей, виявленням шахрайства, контроль щодо дотримання норм законодавства у сфері запобігання фінансування тероризму та відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом, а також виявлення та запобігання іншим фінансовим злочинам. По-четверте, сфера яка забезпечує ринкову цілісність і прозорість, де розглядаються елементи системи, що дозволяють фінансовим посередникам виконувати нормативні вимоги, при одночасному забезпеченні чесного, ефективного та прозорого функціонування ринку. По-п'яте, це сфера, яка відповідає за управління відповідністю, в якій досліджуються регуляторні зміни і проводиться моніторинг їх відповідностей діючим нормам та положенням. По-шосте, це сфера управління даними, яка розглядає виклики автоматизації, агрегації, якості та підтвердження походження даних, їх використання та зберігання. По-сьоме, це сфера кібербезпеки, ідентифікації та конфіденційності, яка зосереджується на ризиках у кіберпросторі, захисті даних і конфіденційності, а також на забезпеченні розпізнавання та перевірки ідентичності всіх пристроїв і програм. По-восьме, сфера ESG, яка направлена на бережливе ставлення до навколишнього середовища, формування соціальної відповідальності бізнесу та ефективне управління, що передбачає розробку інструментів щодо варіантів розширення співпраці з клієнтами, які сповідають у своїй роботі принципи ESG та переорієнтацію роботи бек-офісів з дотриманням внутрішньої політики та зовнішніх правил на принципи ESG. По-дев'яте, це сфера, яка допомагає формувати звітність, оперувати різними типами даних, стежити за достатністю капіталу, ліквідністю, стійкістю, ризиковістю та іншими індикаторами діяльності й на основі цього формувати пропозиції щодо ризик-менеджменту. По-десяте, сфера, яка регулює загальну відповідність і має на меті співставлення різних послуг, продуктів та інформації з різних сфер, таких як навчання, маркетинг, ланцюги поставок та інше.

Підсумовуючи, маємо зауважити, що розвиток FinTech та запровадження SupTech та RegTech вимагає від регуляторів фінансових ринків та наглядових органів адаптації своїх підходів до регуляторної політики та оцінки ризиків. Також не менш важливим є те, що наглядові органи та регулятори мають використовувати SupTech та RegTech-рішення для автоматизованого та алгоритмізованого нагляду і регулювання, а не для збільшення регуляторного тиску.

Перелік використаних джерел:

1. *Про впровадження SupTech (SupTech) та RegTech (RegTech)*. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/suptech-regtech#>.
2. *Як НБУ впроваджуватиме SupTech і RegTech – нові регуляторні технології*. Мінфін. 9 липня 2021. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2021/07/09/67717262>.

3. Віктор Курцев. *SupTech, RegTech та FinTech – що це таке і у чому різниця: пояснює експерт НБУ*. 17 травня 2019. URL: <https://ain.ua/ru/2019/05/17/suptech-regtech-ta-fintech>.

4. RegTech. *Verismart Ai*. 25 лютого 2019 р. URL: <https://medium.com/@verismart.ai/regtech-also-called-as-regulatory-technology-is-a-recent-technology-in-the-financial-services-c7183f636fff>.

5. *RegTech Associates. RegTech Taxonomy*. URL: <https://radar.rtassociates.co/taxonomy>.

Матвійшин Анастасія

Дудчак Софія

Романюк Тетяна

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ПЕРСПЕКТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВІЙНИ

Вступ та постановка проблеми. Сталий розвиток національної економіки стає сьогодні ознакою цивілізаційних процесів [1]. Для країн же, які намагаються досягти підвищення рівня розвитку економіки, у тому числі й через участь в інтеграційних процесах, сталий розвиток можна розглядати й як очікуваний результат від цієї участі. В Україні проблема сталого розвитку обговорюється достатньо давно. З 1992 року створено значний науковий доробок, який заклав підґрунтя новим орієнтирам розвитку країни на засадах постіндустріальної економіки.

Основне завдання сталого розвитку полягає у забезпеченні динамічного соціально-економічного зростання, збереженні навколишнього природного середовища і раціональному використанні природно-ресурсного потенціалу з метою задоволення потреб нинішнього і майбутніх поколінь шляхом побудови високоефективної економічної системи. Але на цьому шляху виникають значні проблеми, вирішення яких потребує використання наукових методів та підходів, і передусім досить необхідним і корисним є визначення пріоритетних напрямів розвитку економіки України в умовах глобалізації.

Актуальність визначеного напрямку дослідження є очевидною, вона також підсилюється тим, що використання світового досвіду може бути дуже корисним для України.

У Концепції сталого розвитку України (проект Закону № 3234 від 25.04.2001, ініціатор законопроекту Єхануров Ю. І., Кабінет Міністрів України) визначено принципи (9 пунктів), на яких сталий розвиток України базується та сформульовано такі цілі сталого розвитку України:

- економічне зростання;
- збереження довкілля;
- охорона здоров'я;